СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL. Ч. 52. | Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 4 березня 1932. | VOL. XL. | No. 52. | Jersey City, N. J., Friday, March 4, 1932. | THREE CENTS.

ПОНАД 100,000 ЛЮДЕЙ В ПОШУКУВАННЮ СИНА ЛИНДБЕРҐА

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер, департамент справедливости, інспекторат почти, тайна служба, прогибіційне бюро і поліційний департамент столиці радили над тим, що зробити, щоби вратувати викраденого Чарлзови Линдберґови 20-місячного сина. До пошукування дитини втягнено величезний апарат, зложений з яких 100,000 осіб, бо пошукування продовжуються на всіх просторах американської землі. Та покищо не знайдено нічого позитивного.

ВИКРАДЕНА ДИТИНА ЗАХОВАНА В БЕЗПЕЧЕНСТВІ.

НЮАРК. — На почті завважено одноцентову картку, заадресовану до Чарлза Линдберґа, з повідомленням, що дитина знаходиться в безпечнім місці, та що Линдберґови треба ждати на інструкції щодо викупу дитини.

Сотки полісменів і ріжних знавців письма розпочали пошукування, хто це купив ту одноцентову картку. Перешукано сотки домів, але не знайдено нічого підозрілого.

МАТИ ОГОЛОШУЄ ДІЄТУ ДЛЯ ДИТИНИ.

ГОПВЕЛ (Ню Джерзи). — Бувша Ені Моро, а тепер жінка Линдберґа, оголосила радіом і по часописах дієту, приписану її викраденій, ще хорій дитині, з просьбою, щоби ті, що її викрали, придержувалися цеї дієти.

Миссис Линдберґ, як кажуть, зносить біль по спартански. Вона надіється за кілька місяців приходу на світ другої дитини.

ЛИНДБЕРҐ ГОТОВ ЗЛОЖИТИ $50,000 НА ВИКУП ДИТИНИ.

ГОПВЕЛ. — Чарлз Линдберґ брав далі участь разом з військовими частинами і поліцією в погоні за тими, що викрали йому сина. Але разом з тим він готов викупити дитину за суму, якої висоти не подають, а яка була зазначена на картці, котру залишено в кімнаті дитини. Кажуть, що злочинці домагаються викупу в висоті $50,000.

В стейті Ню Джерзі хотіли вже тепер внести законопроєкт, який назначує кару смерти на тих, що викрадають діти до 16 року життя. Та Линдберґ просив, щоби здержалися з таким законодавством, поки він не відбере дитини.

ЧАСОПИСИ ВЗИВАЮТЬ ВІДДАТИ ЛИНДБЕРҐАМ ДИТИНУ.

НЮ ЙОРК. — Всі американські часописи помістили зазиви до тих, що викрали Линдберґам дитину, щоби її чимскорше родичам віддали і числили на те, що Линдберґ чесно додержить слова й нікого не видасть владі.

ЗА 2.75% ПИВО.

ВАШИНҐТОН. — У палаті послів внесено законопроєкт в справі законної продукції й продажі 2.75% пива. Це не є проєкт на знесення прогибіційного закона, а тільки підвищення алькогольної скількости в пиві з одного і пів проценту на два і три четверті. Зміну арґументують також потребою доходів на покриття недобору. На пайнт такого пива має бути наложений податок у сумі 3 центів. З того державна каса мала би річно приходу $500,000,000. Отже податок від продажі, який саме тепер накладають.

ҐЕНЕРАЛ БОТЛЕР КАНДИДУЄ ПРОТИ ДЕЙВИСА.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Пенсилвенія матиме дуже цікаву боротьбу за крісло в сенаті, бо кандидуватимуть ґенерал-майор Смедлі Ботлер, сухий, і бувший секретар праці, Джеймс Дейвис, мокрий. Обидва є републиканськими кандидатами. Ботлера попирає ґовернор Пиншо, а Дейвиса — політичний махер Вер.

СТЕЙТИ ВИРІШАТЬ СУДЬБУ СЕСІЇ „ХРОМОЇ КАЧКИ".

ВАШИНҐТОН. — Справу знесення конґресової сесії „хромої качки" віддано до вирішення 36 стейтам, які мають це виконати до 7 літ. Річ про знесення короткої сесії конґресу, яка зачинається першого тижня в грудні і триває до 4 березня.

Проєкт передбачає сесію 3 січня, два місяці по нових виборах. Президент мав би обняти урядування вже 20 січня. Так, як є тепер, то нові сенатори і конґресмени мусять ждати аж 13 місяців по виборах, заки ввійдуть у властиве урядування.

ЖИТТЯ ЦЕ ЕЛЄКТРИЧНЕ ЯВИЩЕ.

НЮ ЙОРК. — Учений світ ломить собі тепер голову над нютроном, новим відкриттям англійського вченого, д-ра Джеймса Чедвика. Професор біольоґії в бруклинськім університеті, д-р Ралф Чені, каже, що нютрон доказує, що життя є електричним явищем, певним елекричним зрівноваженням, яке є в кождої здорової людини. Нарушення цього балянсу обявляється у виді хороби, а знищення — у смерти. Отже життя є свого роду функцією електричности.

THE PETITION AGAINST THE POLISH MILITARY COLONIZATION BILL.

House of Commons, London,
February 17th, 1932.

MR. RHYS DAVIES asked the Secretary of the State for Foreign Affairs whether the petition from Ukrainian deputies in the Polish Sejm on the subject of Polish colonists in Ukrainian and White Russian districts of Poland has been declared receivable; and whether it has been placed on the agenda of the League of Nations Council?

SIR JOHN SIMON, Secretary of State for Foreign Affairs: I understand that this petition which is dated 1st February, 1932, has been accepted by the Secretariat of the League of Nations, who have forwarded it to the Polish Government for their observations. The Secretary-General considered that the petition should be treated as an urgent matter, and he has consequently circulated it to the members of the League Council for their information, without waiting for the reply of the Polish Government.

As the observations of the Polish Government on the petition have not yet been received, it is not known whether they contest the receivability of this petition, and consequently the President of the Council has not yet been called upon to pronounce on this point.

No decision can be taken on the question whether this petition should be placed on the agenda of the Council until the Polish Government have been given an opportunity to make their observations on the petitions.

MR. RHYS DAVIES: May we take it for granted that, in view of the very serious situation, the Foreign Office will bring to bear upon the League of Nations all influence that it can use, in order to bring about a settlement?

SIR JOHN SIMON: My Hon. Friend will, I am sure, appreciate that the matter is treated as a matter of urgency by the Secretary General of the League, and in that view His Majesty's Government concur. Subject to that, the matter must after all be treated as a matter for the agenda of the League Council.

(Ukrainian Bureau, London).

THE UKRAINIAN MINORITY PETITIONS.

House of Commons, London,
February 18th, 1932.

MR. HAMMERSLEY asked the Secretary of State for Foreign Affairs what instructions British Representatives at the League of Nations have been given in reference to the Ukrainian petitions to the League, alleging oppression of the Ukrainian Minority in Poland?

MR. EDEN, the Under Secretary of State for Foreign Affairs: As I stated in my reply to the right hon. Gentleman, the Member for Newcastle-under-Lyme (Colonel Wedgwood) on the 16th September last, the British Delegate at Geneva has throughout been fully acquainted with the views of His Majesty's Government on the questions raised in these petitions, though no formal written instructions were given to him. As my Hon. Friend will have seen in the Press, Lord Cecil made that attitude plain at the recent session of the Council where, in commenting on the report then submitted, he expressed the hope that the question of compensation to sufferers might be reconsidered, and drew attention to recent statements regarding the treatment of Ukrainian prisoners.

(Ukrainian Bureau in London).

ВИБУХ АРСЕНАЛУ В МУКДЕНІ.

В Мукдені вибух великий китайський арсенал, в якому переховувано вибухові матеріяли. Підчас катастрофи згинуло 100 осіб і багато поранено. Думають, що вибух стався внаслідок змови. Недалеко арсеналу багато домів знищено підчас вибуху, а потім пожежою, що з нього повстала.

ЖЕНИХАМ ПІД УВАГУ!

В одному порадннку для женихів читаємо: Коли дівчина лупить картоплі й відкидає лушпиння грубе, то вона є марнотравна; коли не вибирає кінцем ножа очок, то ледача; коли полоче тільки в одній воді, то брудна; коли до картопель дає багато товщу, то ласолюбка; коли припалить, то розсіяна. От з такою не женіться, бо ваше життя буде нещасливе з нею.

ЙОРДАН З ПЕРЕШКОДАМИ.

Традиційним звичаєм зроблено у Вікні, пов. Городенка, на ставі з леду хрест, на якому вирито тризуб та прикрашено його національними красками. Місцевий постерунок поліції намагався не допустити до свячення води на цьому місці. Та Йордан таки відбувся, та ще й досить величаво. По закінченню свята потягнено цілу нивку свідоміших селян на допит.

ДІЯЛЬНІСТЬ КИТАЙСЬКИХ БАНДИТІВ У ЦИФРАХ.

Китайські звіти виказують шкоди і втрати, які заподіяли бандити своїми нападами. Згинуло разом 164,551 людей і коло 900,000 осіб пропало без вісти. 7,800 осіб задержано задля вимушеного викупу. Бандити спалили 310 тисяч домів. Взагалі шкоди, заподіяні китайськими бандитами, обчисляють на 500 міліонів долярів.

СОВІТИ ВИТИСКАЮТЬ БЕСАРАБСЬКІ ЯБЛУКА З НІМЕЦЬКОГО РИНКУ.

В Румунії зародили минулого року дуже гарно яблука. Бесарабські яблука могли були мати найліпший ринок збуту в Німеччині. Але це неможливе через совітську конкуренцію. Що дня прибуває до Берліна 15 до 20 ваґонів совітських яблук, які продають по 20 сотиків за кільоґрам.

ЗАСУДИЛИ КОЛОМИЙСЬКОГО АДВОКАТА ЗА ШПИГУНСТВО.

Перед львівським апеляційним судом відбулася розправа проти д-ра Степана Грабара, адвоката в Коломиї, провідника тамошнього „Стшельца". Свого часу д-р Грабар виступав як адвокат Кшиштофовичів. Ішло про спадкову оплату. Кшиштофовичі дали йому 300 дол. Д-р Грабар хотів підкупити урядника Функельштайна, якому давав 200 дол., але цей не взяв грошей. Д-р Грабар не зразився тим і сховав собі цілих 300 дол. По якімсь часі справа виявилася. Щоби не допустити до скандалу, д-р Грабар віддав побрані гроші. Та справи таки не вдалося закрити. Вона появилася на сторінках коломийської газети „Правда". Справою зацікавилася прокуратура, так, що д-р Грабар мусів станути перед окружним судом у Коломиї. Там його звільнили. Та внаслідок апеляції д-р Грабар мусів ще раз станути перед судом у Львові. Апеляційний суд засудив його на 3 місяці тяжкої вязниці.

ПІДПАЛ.

В селі Кулачківцях, пов. Коломия, згоріла хата Павлини Слободян, у якій жили три родині і була приміщена молочарня. Шкоду обраховують на 8,000 зол. Причина пожежі — підпал.

НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ ПАРОХОМ І МОЛОДДЮ.

В селі Волиці Комаревій, повіт Сокаль, дійшло до непорозуміння між парохом і молодю з приводу вибору дяка. Парох держить старого дяка Василя Возняковського, а молодь спровадила собі молодого, кращого фахівця, що крім церковного веде також читальняний хор Волиці та Зубкова. На цьому тлі доходило до прикрих сцен у церкві та на приходстві. Громадяни, що спровадили молодого дяка, домагаються, щоби читальняні хори могли співати в церкві, через що непорозуміння набирає ще гострішого характеру. Нічю 18-го січня хтось вибив шиби в вікнах дяка Возняковського. За те поліція потягнула до відповідальности Івана Білецького та Павла Шеремету.

БИТИ ПО ЛИЦІ...

В 28 числі „Ґазети Варшавскої" (з 26 січня) читаємо:

В жовтні м. р. повітова команда „Звйонзку Стшелецкого" в Пйотркові Трибунальському дістала „довірочний" наказ, кап. дипл. Плюти-Чоховського з округи Лодз, в якому є такий уступ: „Якби преса або одиниці, ворожі орґанізації, висловлювали відемну опінію про Звйонзек Стшелецкі або його командантів — бити по лиці авторів і бесідників".

Цей довірочний обіжник дістали всі громадські команди „стшельца". Це довірочне розпорядження в пйотрківському повіті підписав капітан в стані спочинку, Степан Ґрабовський. То емерит, який завдяки „управилейованню" і звязочкам має крім емеритури землю на кресах, дістає 350 зол. місячної платні в Зв. Стш., незалежно від особистих підмог вибірчих (3 місяці по 600 зол.) й інструкторських (2 місяці по 650 зол.).

ЗАПИТ В АНГЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ В СПРАВІ КОЛЬОНІЗАЦІЇ ГАЛИЧИНИ

УКРАЇНСЬКА ПЕТИЦІЯ ПРИЗНАНА ЛІҐОЮ НАЦІЙ СПІШНОЮ. СПРАВА МАТЕРІЯЛЬНОЇ ВИНАГОРОДИ УКРАЇНЦЯМ, ЩО ПОТЕРПІЛИ ПІДЧАС „ПАЦИФІКАЦІЇ", ЩЕ НЕ СКІНЧЕНА.

ЛОНДОН (Анґлія). — Підчас засідання палати послів 17 лютого б. р. посол Рис Дейвіс запитав міністра справ заграничних, чи петиція до Ліґи Націй українських і білоруських послів у варшавськім соймі в справі кольонізації українських та білоруських земель уже поступила до Ліґи Націй і чи вона може бути принята до обговорення в Лізі. На це міністер Саймон відповів, що така петиція є признана спішною. Але її ще не поставлено на порядок нарад Ліґи Націй, бо її післано Польщі, щоб уряд дав свої завваги. Ще не вирішено, чи Ліґа Націй буде чекати відповіди Польщі довше, чи без того поставить це українсько-білоруське оскарження на обговорення, бо признає його дуже важним і поспішним.

Підчас засідання 18 лютого посол Гемерлсі запитав міністра справ заграничних, яка інструкція була зроблена британському представникови в Лізі Націй у справі українських зажалень на польську „пацифікацію" українських земель. Заступник міністра, Еден, відповів, що британська делеґація була докладно познайомлена з цим питанням та з поглядами уряду Британської Імперії в справі „пацифікації". Але формальних інструкцій, писаних у цій справі, делеґація не мала. Як вона поставилася до цієї справи в Лізі Націй, уже відомо з проголошених відомостей у пресі. Лорд Сесил заявив у Лізі Націй, що він сподівається, що справа винагородження жертв „пацифікації" ще буде вирішена, а разом з тим лорд Сесил звернув увагу Ліґи на те, як у Польщі трактується українських політичних вязнів.

КИТАЙЦІ РОЗБИТІ ПІД ШАНҐГАЄМ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Після кривавих і упертих боїв Китайці не втрималися на своїх позиціях і почали відступати на всьому фронті довкола Шанґгаю. За останні дні вони відійшли на яких 30 миль від своїх позицій. Японці захопили в свої руки всі головніші стратеґічнні місця.

Разом з тим Японці ставлять нові свої умови перемиря й замирення з Китайцями, які Китай признає не до приняття.

БОЛЬШЕВИКИ ПІСЛАЛИ ВІЙСЬКА НА САХАЛИН.

ТОКІО (Японія). Японський консуль в Александрівську повідомляє, що на остров Сахалін прибули 600 російських жовнірів. Північна частина Сахаліну знаходиться в російських руках, а південна, як відомо, після російсько-японської війни відійшла до Японії.

Японський уряд доручив свому послови в Москві заявити московському урядови, що Японці в Манджурії не підтримують білоґвардійців.

БІЛОҐВАРДІЙЦІ ЗБИРАЮТЬСЯ В ХАРБІНІ.

МОСКВА (СССР). — Телеґрафічна аґенція ТАСС повідомляє, що до Харбіна прибув відділ „білоґвардійців". Японці та Китайці влаштували гучну зустріч цьому першому відділови білоґвардійської армії. В зустрічі брали участь офіційні японські представники й навіть відділ кавалерії.

Разом з тим відбулася демонстрація російських білоґвардійців перед будинком управи Східно-Китайської залізниці, де урядують радянські урядники. Демонстрація була спрямована проти радянської влади.

БРИТАНІЯ ВИЗНАЄ „НЕЗАЛЕЖНУ" МАНДЖУРІЮ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Британія дивиться іншими очима ніж Америка на справу проголошення Манджурії незалежною державою. Злучені Держави не мають наміру визнавати „незалежної" Манджурії, але Анґлія навпаки, поспішить з признанням, що відповідає бажанню та інтересам Японії.

ПІЛСУДСЬКИЙ У РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Переїжджаючого через Румунію польського міністра справ військових, маршала Йосифа Пілсудського, відвідав премієр-міністер Йорґа. Розмова їх була головно в справі польсько-большевицького пакту про ненападення й ґарантії недоторканости границь. Румунія не може ніяк договоритися з Москвою в справі Бесарабії, а тому просить посередництва Польщі.

Міністер Залеський та полковник Бек, як представник маршала Пілсудського, зголосилися посередничити між Румунією й Москалями.

СТАН ОБЛОГИ В ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — Президент републики оголосив стан облоги в державі. Почта й телеґраф знаходяться під контролею спеціяльних цензорів, а тому не пропускають за кордон відомостей про хід фашистівського повстання.

Є відомости, що між фашистівськими лідерами повстали непорозуміння, але й урядові війська не всі надійні. Це останнє дає фашистам вигляди на перемогу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТРАХ ПЕРЕД ПОВТОРЕННЯМ СТАРИХ ГРІХІВ

Коли застановляємося над тими політичними гріхами, яких ми допускалися за Австрії, може навіть і несвідомо, то зрозуміємо ту нервозність, яку викликує серед нашого загалу кожда посольська чи яка інша українська конференція чи „гербатка" з представниками варшавського уряду. Ми прямо боїмося зійти на старі погубні шляхи, бо свідомі того, що ті шляхи є для Українців під Польщею ще більш погубними, ніж були за Австрії. А те саме відноситься в меншій чи більшій мірі також і до Українців, котрі живуть під іншими займанщинами.

Неможливо виховувати маси в рабськім послушенстві до ворога нашої національної ідеї й окупанта наших земель. Неможливо толерувати політики рабства, без огляду на це, чи ту політику проповідують посли чи політикуючі епископи. Неможливо понижувати за економічно-фінансові чи культурні концесії національної ідеї. Неможливо наповняти серця виборців чи вірних повагою до червоно-білого, червоного чи якого іншого державного прапора, як це роблено супроти жовто-чорного за часів Австрії. І не мож не уважати „політичних фаєрверків" за правдиву народню роботу.

Нам треба віри у власні сили свого народа, в його спроможність розвязувати найтяжчі проблеми з користю для себе, без помочі наших ворогів. Тільки на тім тлі виросте нове, сильне, здорове молоде покоління нових ідейних народніх робітників і борців за краще майбутнє нації.

І не треба тільки деклямувати про власні сили, а треба доказувати щоденною працею, що ми вміємо розбудовувати наше життя. Кождий успіх, хочби й найменший, а осягнений нашими змаганнями на культурнім чи економічнім полі, має неоцінену вартість, бо це є живий доказ нашої живучости. Наші кривди не заважить і на міжнароднім полі, хочби ми Бог зна скільки витерпіли. Ніякі варварства наших ворогів над нашим народом, не заважать на остаточнім вирішенню нашої долі. Зате заважить наша воля і наша праця та посвята та наші успіхи в боротьбі з ворогами.

Тому саме все те, що ослаблює наш запал до боротьби з ворогами, що поширює зневіру, що проповідує можливість якоїсь згоди шляхом уступок і льояльности та поваги супроти ворогів, є шкідливим явищем, хочби ново приносило на перший погляд якісь хвилеві користи. І цінити нас будуть у світі не за те, що ми „вижебрали", а за те, що ми виборoли і створили власними силами.

О. Сновида.

РОЗЗБРОЄННЯ, ЧИ ВІЙНА?

В Шанґаю й під Мукденом гремлять гармати, в Швайцарії радить конференція для роззброєння.

Сумні ремінісценції викликає вона. Колись цар Микола II. скликав в 1899 р. в Газі конференцію — теж міжнародню і теж для, бодай частинного, обмеження зброєнь. І показалося, що ця **конференція була увертурою для ряду війн** — англійсько-бурської, італійсько-турецької, першої балканської, другої, світової війни, а по ній — грецько-турецької, українсько - російської, польсько - української і польсько-російської... Мало помогла конференція. Чи теперішня щось поможе?

Дуже можливо, що поможе, цебто, що до нової війни хутко не прийде. Але коли так станеться, **то не через постанови конференції,** лише — через економічну крізу, яка не позволяє розпочати війну, і через досвід великої війни, який навчив нас, що то за коштовна річ — війна... Бо на самій конференції не панує — „дума і воля єдина". Навпаки. **Винстон Черчиль** слушно прирівняв оту конференцію до конференції звірят, з яких — носорожець пропонував би обтяти птахам крила, тигр — вирвати гадючі жало, серна — витягти зуби львам і т. п. Так і тут — кожда держава пропонує вирвати у противника зброю, найбільш **їй** небезпечну. І так: Велика Британія хоче обмежити число субмарин і літаків, бо поки цеї зброї не винайшли — зовсім безпечно чулася на своїм острові; Америка — хоче обмежити фльоту, бо боїться получення фльот Англії й Японії; роззброєна Німеччина — пропонує роззброїти сухопутну армію Франції і т. д. При таких настроях — тяжко, річ ясна, до чогось договоритися і тому, якби, повторяю, не кріза, — не мала би великих виглядів на будуччину справа мира.

Тай ще одно: миритися і роззброюватися легко державам, між якими устались стан рівноваги, бодай релятивної. Алеж світ не стоїть на місці. Одні нації розвиваються і йдуть угору, претендуючи на чимраз ширше поле для своєї експанзії — політичної чи економічної. Другі — підупадають. Як тут утримати між ними рівновагу? Як утримати рівновагу, скажім, між Китаєм, роздираним внутрішною боротьбою, майже позбавленим всякої екзекутиви, — і Японією, малою простороню, а сильною експанзією, міцно здисциплінованою, яка давно дивиться на себе як на спадкоємницю бувшої Небесної Імперії? Як утримати штучну рівновагу між зганґренованою Францією й поставленою на коліна великою Німеччиною, якій забрали її кольонії? Як утримати рівновагу між Злуч. Державами і Японією, яка перекидає надмір своєї людности на оба береги Тихого океану, яка хоче замкнути для Америки природний терен її експанзії — Азію? Подібно і з Росією. Росія напевно не хоче війни. Цебто, дуже хотіла би, але боїться внутрішної революції. Сталін, навчений досвідом білого самодержавя, що впало через війну, не хоче зготовити такоїж долі свому, червоному самодержавю, і тому, кажуть, сказав: „Крім війни зачіпної й оборонної є ще третій рід війни — **війни вимушеної**. Якраз така війна грозить Росії, і до неї мусимо готуватись". Слабість Росії— хоронить її від вплутання у війну, алеж **тасама слабість викликає у Японії зріст апетиту.** Не виключено, що хочби як відступав переляканий Сталін, а таки йому доведеться зачати, повний небезпек для совітського режіму — обрахунок з Японією...

Ось чому скрізь говорять про мир, і скрізь — готуються, як ніколи, до війни. В Росії — паніка: Сталін не хоче війни, але населення — дуже. Одні (партійна верхівка з „лівих"), щоби розпочати соціяльну революцію на Заході, другі (маса населення) через те, що сподіваються від війни упадку зненавидженого режіму. І тому — в Москві паніка: покликання рекрутів 1932 р. прискорено. Скрізь відбуваються „повторні збори" територіяльних військ. З вищих військових шкіл випущено — передтерміново — курсантів. Людність огорнув жах: всі засмотрюються в засоби поживи. З ринків пощезали всі продукти, навіть хліба важко дістати. Нафти, солі, цукру — давно нема... Скрізь в Европі ущухла партійна боротьба. У Франції — ухвалено нову виборчу систему (відносної більшости), подбіну до анґлійської щоб захоронити парлямент від вічних боротьб, котерій і дати краєви (на всякий випадок!) сталий уряд. В Німеччині — Гітлерівці нарешті погодилися на кандидатуру Гінденбурґа, щоб, у критичну хвилину, Німеччину не роздирала партійна борня. В Росії — режім терору і диктатури ще — коли це можливо — скріплено. **Говорять про мир, а готують — щось інше!**

Нам треба памятати на це, на вічний закон життя: **що Бог помагає лиш обачним, сильним і мудрим...**

ДИТИНА ПОТРЕБУЄ РОСТИ

Коли говориться, що дитина потребує повної забезпеки в родині, то з цього не виходить, що дитина потребує такої самої забезпеки ціле своє життя. Дитина росте. З немовляти вона стає дівчиною чи хлопцем, а відтак дозрілою людиною — дозрілим мущиною, чи дозрілою жінкою. Стати дозрілою, це немов би ціль дитини. Дитина росте, і має рости. Тому, таксамо як любови, вона потребує умовин росту. Тому й любов до неї має бути така, щоби дитина росла, розвивалася, ставала дозрілою людиною. Через те, що дозріла людина покидає родичів, відривається від них та починає жити зовсім самостійно, так, як її родичі жили самостійно від своїх родичів, то й добре виховання дитини підготовляє дитину до тої остаточної цілі, до повної самостійности від родичів.

Це не є таке самозрозуміле, як на перший погляд ока здається. Є ще нині богато родичів, які цього не знають, або коли й знають, то поступають так, гейби цього не знали. Є ще родичі, які признають любов до дитини потрібною річю, але не беруть під увагу потреби росту, й тому старшу дитину таксамо люблять, таксамо забезпечують, як малу дитину. З такого виховання виходять відтак люди, які є дозрілі тілесно, може й дозрілі умовою, але недозрілі своїм серцем до самостійного життя. Такі родичі виховують діти так, немовби діти мали ціле життя бути „їх дітьми" в такому самому степені, в якому вони були, будучи немовлятами.

Щоби цьому запобігти, щоби дитина, хоч вона тілесно розвинена, не лишилася дитиною, а стала дозрілою людиною, родичі мусять брати під увагу цю потребу росту дитини. Їм треба памятати, що дитина не все останеться в такому степені „їх" дитиною. Коли дитина мала, то забезпечування її мусить бути інакше ніж забезпечування старшої дитини. Чим старша дитина, тим більше вона має мати свободи рішати про себе й тим більше обовязків і тягарів має на себе брати. Вона має мати нагоду рішати про себе щораз більше.

Цього природного росту дитинячої самостійности не треба задержувати, але розумно піддержувати. Коли природний розвій дитини будемо ломати, то з того вийде шкода для дитини. Коли його заломиться, то вийде людина без волі, яка сама не знає, чого їй хотіти, до чого стреміти. Коли спротив проти природнього розвою дитини не вдасться, то вийде людина, яка буде вічно бунтуватися проти старших, батьків, чи когонебудь, що має владу. Така людина буде вічно говорити про свою дозлірість, про те, що вона вже не дитина; але вона не потрапить стрясти з себе залеглости від інших людей та стати справді самостійною людиною.

Розвій людини з дитинства до дозрілости — це довгий і постепенний розвій. Він повинен переходити природно: ні заскоро ні заповоли. Не можна його раз задержувати штучно, а відтак приспішувати штучно, щоби людина проскочила за короткий час те, що вона передтим утратила. Того роду виховання не виходить людині на добре. В дозрілій людині все пізнати такий, раз штучно задержаний, а відтак штучно підігнаний розвій. Те, що людина мала надолужити за одним скоком свої старі пропуски, пізнати по тому, що людина заповідає, що буде заховуватися так, як заховується дозріла людина, але коли справді приходить до заховання, вона не видержує на занятім становищи, заломлюється.

КИТАЙСЬКИЙ МУР.

Ще в 648 р. перед Христом поставлені були на північних границях Китаю довгі мури для оборони перед кочовою ордою Тиків, а під кінець IV. століття перед Христом приказав Ву-Лін, один з пограничних китайських володарів, будувати дальші мури на тусаму ціль. Не зважаючи на те, біля 220 р. перед Христом перервала сильна орда Гунів укріплену границю та вдерлася в середину краю. Китайський полководець Мунь-Тен перейшов за кілька літ у протинаступ, розбив кочовиків, а цісар Чі-Гванґ-Те приказав будувати новий оборонний мур здовж північної границі краю. Частина його збереглася над рікою Гоанґ-го до наших часів під назвою „китайського муру". Про його величину свідчать вимовно отсі числа: оповідають китайські літописи, що тягнувся він 5,000 кільометрів, від гір Тасурґай аж до Жовтого моря в околиці Пекіну, що рівняється віддалі з Криму до Північного Ледового моря. Його обем рівнявся приблизно 300 міліонам кубічних метрів, або 120 разів стільки, що Хеопсова піраміда в Єгипті, яку будували по свідоцтву грецького історика Геродота, 100,-000 людей протягом 20 літ. Скількиж літ мурували китайський мур і скільки людей треба було до того?! Та й як тяжко приходилося там працювати! Адже це був не врожайний Єгипет, де матеріял на піраміду Хеопса звозили рікою Нілем, тільки по більшій части дикий гірський край, де ці міліони кубічних метрів каміння треба було двигати часто на висоту 2,000 метрів понад рівень моря. Та людська сильна воля все переможе і високий китайський мур боронив Китай більш як півтори тисячі літ не тільки перед північними ворогами, але й перед небезпечною в їх розумінні західньою культурою. Звідси попав він і в приповідку.

Яргорин.

НАД БОГОМ-РІКОЮ

(Історичне оповідання).

(3)

— Вони виразно не сказали сього. Неквас лиш виміркував се з того, що вчув.

Сотник знову хвилю подумав і сказав:

— Вже знаю, що зроблю. Польський ротмістр сам скаже, або покаже мені, чого він сюди прийшов. Сідай, Бігуне, назад на коня і гайда до Делятицького. Зголосися до ляцького ротмістра і скажи йому, що ти посол від сотника Гарду. Скажи йому, що я питаю, чого польське військо сюди прийшло й куди відси піде.

— А як не схоче сказати, або спитає, нащо вам се треба знати?

— Скажи, що на те, бо між козаками кружляє чутка, що Ляхи загадали переступити Бог на запорозький бік. Скажи що твій сотник не хотів би і не має права зрушувати мир з Польщею. Та коли би показалося, що чутка правдива, то з цілої роти готова ні одна душа не вернутися до рідного краю.

— За таке ротмістр по головці не погладить мене.

— Ти посол. Посол, поки лиш переказує се, що йому казали, скрізь безпечний.

— Безпечний скрізь лиш, не у того нашого сусіда. Чи то один козак вже дав свою голову під топір, або погиб на палю, бо вірив, що посла хоронить право?

— Боїшся? — спитав сотник, глянувши козакови глибоко в очи.

Бігун не відповів нічого. Лиш випрямився, його очи блиснули вогнем. Поклонившися сотникови, відвернувся і пішов на галяву, де паслися коні козаків. Йому потрібний був свіжий, ще не перетомлений кінь. Вхопив одного за гриву і завів до свого коня. З свого здоймив кульбаку й окульбачив свіжого. Заклав уздечку, вхопив спису і скочив на коня. В тій хвили побачив за собою сотника:

— Лях справді не знає ніякого права і козак йому не сміє вірити. Та ти не бійся, бо недалеко тебе будуть твої ангели хранителі. Гайда!

Козак потис коня і відїхав. Сотник покликав до себе Чепура і каже:

— Бігун поїхав послом від мене до ротмістра того польського війська, що закватирувалося у Делятицького. Як Ляхи справді важать на наш Гард, то вони козака приймуть не дуже ласкаво. Бери борзого коня, найліпшого якого маємо і ступай за тропою Бігуна. Заки він заїде вже буде темно. Двір Делятицького в саді. Зараз при огорожі саду є ліщина. Вона між садом і лісом. В тій ліщині засядь. Як би ти побачив, або зміркував, що з товаришем зле, то зараз вертайся до нас. Ми також зараз рушимо відси і підемо за твоєю тропою, та засядемо в лісі, зараз за ліщиною. Списи не бери.

Чепур взяв коня, що з вітром міг іти на взаводи і відїхав. Сотник пішов до гуртка своїх козаків, що лежали навкруги вогню й гуторячи курили люльки. Викликав одного і приказав йому зараз пробратися через Бог до Гарду і отаманови замку переказати, що Ляхи важать на Гард.

Скажи, — закінчив сотник, — що завтра знов пішлю їм гінця з вістями.

Коли і сей козак відїхав, сотник дав приказ кульбачити всі коні.

•

Делятицький не дуже втішився тим, що в сих сторонах показалося польське військо, ще й закватирувалось у нього. То було військо наймитів-жолдаків. Вояки служили за гроші обіцяні, бо се, що державний скарб давав для них на руки ротмістрів, ті ротмістри задержували для себе. Та про те їх вояки не розбігаються, бо вони свій жолд відбивали собі десятькратно на населенню. Притім те військо не робило ріжниці між хлопом і паном. Сама польська шляхта казала, що від Татарів те наймлене військо відріжнялося хіба тим, що не брало ясиру.

Не диво, що Делятицького стурбував сей прихід роти райтарів зпід булави Жулкевського. Щоби від напасти не пропасти, Делятицький давав з власної волі все те, що жовнірам могло забагнутися. Він неначе гостив своїх найсердечніших приятелів.

Ротмістра і його офіцирів Делятицький закватирував в дворі, стиснувшися з жінкою і донькою в одній кімнаті. Мужва закватирувалася в стайнях, тепер ще порожних. Худоба ще була в степу і аж на зиму заганяли її до стаєн.

Як на неплатних жолдаків, військо поводилося досить прилично. Ротмістр дав строгий приказ, щоби ніхто не важився нічого брати без дозволу господаря. Сам ротмістр і його офіцири були дуже ввічливі.

Делятицький був цікавий знати, чого те військо залізло сюди. Ротмістр запитаний сказав, що татарські чамбули розходяться на всі сторони, отже треба край обезпечити перед тими хижаками.

Делятицький не дуже вірив, бо в сих сторонах Польща не мала кого і що обезпечувати. Шляхоцьких дворів в сих сторонах не було. Один малий український шляхтич Делятицький чейже для Польщі не був такою великою фігурою, щоби для його охорони аж висилати військо.

При вечері ротмістр сказав до господаря:

— Я чув, що у ваших сусідів є пару дівчат і молодиць...

— Або що? — спитав Делятицький, зчудований сим питанням.

— Бо між моїми жовнірами є добрі музиканти. Мої офіцири радо погуляли би. Гадаю, що й ваша донечка, не буде від того. Молода кров не повинна киснути.

Ротмістр допитливо глянув на Марину, вродливу донечку Делятицького. Вона не відповіла нічого, бо не знала, що на се скажуть батьки. Лише усміхнулася і спаленіла. Така німа відповідь була для її батька, а ще більше для мами, доказом, що дівча мало би охоту погуляти.

Приготовання зачалися ще того вечера. До сусідів, ближчих і дальших, розбіглися післанці з запросинами, що як хто схоче погуляти, то нехай завтра в полудне загостить до Делятицьких. На хуторі розпочалася різня. Під ножами загибали гуси, качки, індики. Також погибли дві свині, кілька баранів і один бичок. Делятицький не жалував того, бо знав, що як чого не зідять запрошені гості, то схаласують непрошені райтари. З льоху викотили бочку з медом. На другий день рано в пекарни була пекольна робота. Помагали сусідки, бо харчів на таку силу гостей власна челядь не зладила би на час.

Середна світлиця з виходом на ґанок і з ґанку в сад, була так простора, що могла би помістити велике товариство. Всеж таки, так великому, як на нині спрошеному, хоч може вигідно було би сидіти спокійно при столі, то не дуже вигідно було би танцювати. Хтось кинув думку, що світлицю можна заставити столами. Тут лишились би ті, що не гуляють, лиш при музиці покріпляються. Для тих, що танцюють, можна зробити точок в саді перед ґанком, бо днина тепла і погода постійна; дощу не треба було боятися. Музики моглиб усадовитися на ґанку.

Господар згодився на таке і на приказ ротмістра його райтари постинали дерня перед ґанком, зляли землю водою і босими ногами доптали поти, поки не зладили току, твердого й гладкого як стіл. Навкруги тічку уставили лазки.

Поодинокі гості стали надходити зараз по обіді. Скоро зявилось пару дівчат і молодиць, ніхто не думав ждати до вечера. Музиканти засіли на ґанку і заграли. На тічку перед ґанком стала крутитися зразу тільки одна пара. По хвили висунулася друга і третя.

Товариство розділилося на три части. Молодші і жвавіші з товариства під такт музики далі видоптували тічок перед ґанком. Старші, яким танки і музики вже не в голові були, і які воліли балачку при чарці доброго меду, сиділи в світлици. Випорожнювали збанок за збанком і гуторили.

Була пізна осінь, отже сонце скоро стало котитися вниз. Які ліхтарні були, позношувано їх до саду і порозвішувано навкруги тічку на деревах і на повбиваних в землю паликах. Світло кількох ліхтарень було заслабе, отже позапалювано смоляні факлі. В світлици горіли воскові свічки.

Пару кроків за освітленим тічком, ще й під верховіттям дерев, що заслонювали світло зір, була пітьма, і ніхто не бачив козака на кони, що вже довшу хвилю стоячи за фірткою саду, позирав на веселий танець. Хоч би й ясніше було, то ніхто був би його не побачив. Танцюючі ні, бо вони взагалі не бачили і не чули, що за ними діється. Ті, що не танцювали, ні, бо вони дивилися на танцюючу молодь, не кидаючи оком ні на крок далі. Козак довго стояв так за фірткою позираючи на веселе товариство і вслухуючися в музику.

(Далі буде).

НА ПІДГОТОВКУ УКРАЇНСЬКОГО СВЯТА В ПАМЯТЬ ВАШИНГТОНА.

Школа Українського Національного Танку В. Авраменка (Ню Йорк, 35 Іст 2-га вул., Почтова скринка 101, Стація Ґ) проголосила до Української Громади й її Молодого Покоління в Америці ось таку відозву:

При кінці січня б. р. вислав я лист до організацій, товариств і до одиниць з повідомленням про підготовку величавого українського свята в честь Юрія Вашингтона. Тепер приходиться мені повідомити, що пляни цього свята змінені настільки, що розпічнемо його не з Ню Йорку, а з самої столиці Злучених Держав. Буде там влаштована святочна Академія по обіді, у призначеній на це неділі, 1-го травня (мая) 1932 р., біля памятника Юрія Вашингтона під отвертим небом, а вечером в найбільшій столичній галі — Вашингтон Одіторіюм — буде виступ Українського Хору й Українського Балету. Потім підуть виступи в інших 25 або 30 містах Америки цілий травень.

Наразі всю увагу мусимо звернути на столицю. Цеж єдина нагода показати красу українського мистецтва перед столичною громадою і всесвітньою дипльоматією. Мусимо використати всі наші надбання, щоби себе гідно представити і закріпити право горожанства томуж мистецтву.

З огляду на важний початок у столиці я поновно прошу наше Громадянство про піддержку. Вже в першому листі просив я позичок або дарів від товариств, організацій та одиниць. В теперішньому випадку ми не можемо ждати, бо вже треба було складати задатки на галі і розпочати пресову кампанію у містї Вашингтоні та по інших місцевих англьо-саксонських газетах. Тому я прошу негайної допомоги, коли справа не має пропасти. Як відразу зазначив, що це діло переростає мої матеріяльні сили і лише в довірю на скору допомогу українського громадянства я приняв його на себе.

Те, що лежить у моїх силах, я роблю. Нехай також і інші чинники зроблять своє. Інакше справа пропаде! А тоді, компромітація не моя, а тих, що не зробили свого, або не прийшли з допомогою в слушний час. Армія, що приходить після програної битви, лише збільшує нещастя.

Позички будуть сплачені до кінця біжучого року. Хто пришле добровільний дар, той дістане Почесну Грамоту на памятку допомоги в Ювилейному Святі.

По тім, що вище сказано, я лише можу надіятися якогось певного й негайного відзиву. Як може почуватися Українцем такий, що йде проти діла або остається байдужним, коли наші місцеві й центральні установи за нього заявились. Але це українство мусить бути засвідчене ділом, і то негайним!

Грошеві посилки прошу виписувати й адресувати на Школу Українського Національного Танку.

В переконанні на справжній успіх спільної праці, остаюся

З глибокою пошаною

Василь Авраменко.

ЗАЯВА ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ.

Справа, яку підіймає артист Василь Авраменко, є великої ваги для українського народу, особливо в теперішньому часі. Тому прошу всі українські організації, як світські так і релігійні, та окремі свідомі одиниці, щоби пішли настрічу з матеріяльною допомогою артистови Авраменкови. Допомогу, яку окажуть Українці в Америці, оправдаємо спільною працею для добра українського народу.

Олександер Кошиць.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КОГУС, Н. Й.

Свято в честь О. Бесарабової.

Українське жіноцтво, згуртоване в від. 34-тім Союза Українок в Америці, відсвяткувало цього року память української мучениці, яку замордували ляцькі посіпаки в львівській тюрмі.

В неділю, 14-го лютого с. р., відправив наш парох о. Шуховський панахиду за Покійну і при тій нагоді виголосив відповідну проповідь, взиваючи заразом до жертв на край.

В суботу, дня 20-го лютого відбувся вечерок, на який запрошено жіноцтво з Трой і Водервліт, яке громадно прибуло. Сцену прибрано чепурненько українськими вишивками. По середині виставлено ясно освічений образ мучениці, обведений синьо-жовтою китайкою, з написом „Борцям за Волю"

Свято відкрила предсідателька п. Мазурик, пояснюючи ціль вечерка та попросивши зібраних встати з місць і віддати пошану народній мучениці.

Деклямації п. Шаршанович „Спомин", п. Вареницї „Візія" і п. Заблоцької „Голос української матері" були віддані дуже гарно. Відчит про О. Бесарабову мала тут роджена п. О. Коник-Ялечко, вивязуючись з того завдання дуже добре. А о. Шуховський говорив про ролю жінки в історії українського народа.

По скінченню програми засіли гості до столів, де відбулася перекуска. Тостмайстром вечері була пані Гундяк з Трой. Наступила весела гутірка, а гості забирали голос у ріжних українських справах.

Не забуто і про жертву, і на поклик пані Гундяк зібрано $44 на народну ціль до старого краю.

Згадуючи про це свято, треба сказати, що воно випало гарно, а жіноцтву належиться признання за добру і хосенну роботу. Зосібна годиться піднести труди пані Шуховської і пані Гундякової, а далі й пані Лотоцької, голови Сюза Українок, за поради і допомогу в влаштованню такого гарного свята.

Виказ жертв і гроші вишлеться до Обєднання.

Комітет.

ЯПОНЦІ ЦЕ — МАДЯРИ?

Походження Японців і їх мови досі невідоме. Вчені подавали вже ріжні теорії, з яких багато одна одній суперечить і ніодної не признали рішучо правдивою. Цікава є найновіша теорія, що Японці походять з Мезопотамії. Цю теорію боронить професор К. Тогамі.

Між Японцями треба розріжнити два племена: Ідсумо та Ямато. В північній Японії живе племя Аіну, що там правдоподібно прийшло багато скорше, ніж справжні Японці переселилися до своєї теперішньої батьківщини. Країну Кіюшу від давен-давна замешкали Сумаси.

Японці перенеслися до Японії мабуть з Кореї. Щодо того погоджується більшість дослідників, одначе ріжняться ті досліди щодо думок, як Японці дісталися на Корею.

Проф. Тогамі старається доказати, що найважніші японські племена прийшли до Японії з передньої Азії через Туркестан. Каже, що їх первісною вітчиною була долина ріки Ефрату та Тигриса в Мезопотамії. Себто Японці були потомками Сумерійців і Кушанів.

Декотрі імена японських міст, як Суза, Анау, Есау, Кюе, Хета й інші доказують своє переднеазійське походження. Також і деякі слова пригадують сумерійсько-асирійські слова. Згідно з тією теорією Японці булиб кровно споріднені зі Скитами, яких походження також досі загадочне. Кушани та Скити мають менше-більше тих самих предків. Прастарі японські перекази кажуть, що японські племена прийшли до Японії з середущої Азії через Корею, а було це коло 2,300 року перед Христом.

Неменше цікаве дальше твердження проф. Тогамі, що Японці споріднені з Мадярами. Предки Мадярів, Скити та Турани, прийшли до Мадярщини через Уральські гори. Та відки походять монгольські предки Мадярів, досі не відомо. Тогамі твердить рішучо, що вони прийшли з легендарної країни Чію-Ґсіяну, яку японські перекази називають первісною батьківщиною Японців. Цей здогад, що предки Японців і Мадярів вийшли з одної країни, підтверджувала би м. ін. також ця обставина, що історична мадярська ноша дуже похожа до старояпонської ноші.

Мадярські Кумани, як і японські Кумаси, це мабуть потомки середнеазійського племени Кумів. Прабатьківщини Аінів не вдалося навіть професорові Тогамі напевно означити. Він каже, що вона була в гірських малоазійських територіях. Це хочби тому, що аінська мова має в собі багато з мов племен передньої Азії.

ЯПОНКА ДОМА.

У давних японських домах, яких стіни є з паперу, все буває холодно в осени та зимою, а криків дітей не спинює нічого. Японський дім не знає тиші та спокою. Японка не має впливу на дітей, не вільно їй бити їх, повчати. Вона при них наче слухняна наймичка. Право картати, повчати діти має лише батько, який дома є справжнім володарем.

Першим і найважнішим обовязком Японки є відгадувати чоловікові бажання, виконувати його приказі, дбати про його добрий гумор, варити. Коли нема стільки грошей, щоби можна держати наймичку, господиня мусить виконувати цю роботу.

Праця та домашні й родинні обовязки займають увесь день Японки, яка мусить бути рівночасно покоївкою, кухаркою, наймичкою, пістункою. Не має ніяких прав супроти чоловіка та найстаршого сина. Молодше покоління, яке є під впливом еманципаційних ідей Америки й Европи, не виявляє багато пошанівку для матері, вихованої в дусі давних традицій. Тому суспільне та родинне становище Японки з старшої генерації, дуже низьке, ріжниця між її обовязками та правами величезна.

Про ріжницю в думках і звичаях, яка є між старшою й молодшою генерацією в Японії, говорить богато анкета, яку уладив токійський університет. На 150 молодих японських студенток, які дали відповіди на анкетні питання, всі висловилися скептично або негативно про родинні відносини. Питання були такі: „Чи можете щось закинути батькові? Чи хотілиб ви змінити положення матері дома?" Чи бажані булиб зміни в домашньому житті?"

Відповіди були щирі й однозвучні:

— Я почуваюся дома самітною, пише одна. Батько такий занятий працею, що ні трохи не цікавиться мною". Інша знову жаліється: „Мати підлягає в усьому батькові, не відчуває моїх потреб і не розуміє мене зовсім. Усе те, чого нас учать у школі, для неї чуже та вороже. Коли говоримо про те, доходить до суперечки, бо чужі принципи, які вноже в нас школа, суперечать занадто цьому, чого мати вчилася колись у школі.

Ще інша пише:

„Ми занадто звязані життям поза домом. Я хотіла би, щоби батько не пив так багато. Добре було б далеко мнлїше, коли би батько частіше обідав разом з нами. На наль, праця та розривки держать його поза домом, бачимо його рідко, через те терпить настрій".

Ріжницю бачимо тут аж занадто. Молоді та старі не розуміють себе взаїмно. Та загал рівноправність жінок поступає вперед, хоч помало.

НАША СКАРГА.

У Женеві, в Швайцарії,
В прекраснім будинку —
Там то пишуть й розбирають
Неодну новинку.

Там то люди всі учені
І дипльоми мають;
Хто лиш тільки поскаржиться,
Усе розбирають.

З усіх країв всього світа
Туди ся звертають,
Всякі скарги і протести
До них посилають.

Впала в руки скарга й наша,
Тай така велика:
Братів наших скатувала
Дика „посполита".

Взяли в руки ті папери
Тай ніби читають:
„Йдіть додому, нема часу!"
Так нам повідають.

Не тревало тото довго,
Тільки один рочок:
Знов учені посходились
До торічних точок.

Ми чекаєм так ласкаво,
Що вони нам скажуть:
Може Польщу покарають,
Наші „гріхи" змажуть.

Та не так то воно вийшло,
Як ми це думали:
Польщі ніби не хвалили
Тай нам „дулю" дали...

Микола Семотюк,
Міннеаполіс, Мінн.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

(3)

Звіт Комісії Національного Фонду

зложив **д-р В. Галан** в цей спосіб, що подав, що останній Конгрес Обєднання ухвалив розпочати збірку Національного Фонду. Для переведення цеї акції вибрано на Конгресі комісію, до якої ввійшли: о. сов. Л. Левицький, д-р В. Галан і М. Дармограй.

Комісія виготовила статут і видала заклик в справі збірки, а о. Левицький започаткував фонд збіркою в сумі $150, яку зложено до банку на осібне конто, яким заряджує комісія під контролею Обєднання. Більше жертв не було, а то з причини безробіття, збірки на інші фонди та з недостачі агітації за той фонд.

Звіт Шкільної Комісії.

(Принято, як подано в „Свободі" з дня 4. грудня 1931 р.).

Звіт Контрольної Комісії.

Від імени контрольної комісії зложив звіт голова комісії, **Т. Грицей,** з тим, що комісія знайшла фінансове діловодство в найкращім порядку. Всі зібрані жертви були точно проголошувані та відсилані до краю кождого місяця на призначені жертводавцями цілі. Звіт п. Грицея потвердили два інші члени контрольної комісії, а це громадяни: А. Борак і М. Дармограй.

Іван Каштанюк: У звіті рекорд. секретаря зазначено, що редактори „Свободи" звільнили Ом. Ревюка від роботи на певний час, щоби дати йому змогу приготовити книжку про польські звірства в Галичині, видану Обєднанням, а тепер знов звільнили його, щоби він міг увійти в ближче порозуміння з старокраєвими організаціями і провідниками. Пропоную це вияснити точніше, щоби не було негодовань з боку членів У. Н. Союза, які можуть думати, що „Свобода" має забогато редакторів.

Д-р Мишуга: Члени У. Н. Союза, як і увесь український загал, мусять знати, як у нас ведеться робота. В нас брак людей до виконування потрібної роботи. Коли персонал редакції „Свободи" звільнив п. Ревюка, то це на ділі не було звільнення, тільки інші члени редакції мусіли більше й довше працювати. Крім того зібрані п. Ревюком матеріяли, які ввійшли в книжку „THE POLISH ATROCITIES IN UKRAINE", були уживані в „Свободі". Треба знати, що і в підготовці цеї книжки брали участь деякі з персоналу „Свободи", як і їх родини, які помагали при читанню коректи, перекладах і т. п.

Р. Слободян: Загалови треба дати повні пояснення, щоби всі знали, яких великих зусиль треба з боку одиниць, щоби виконати потрібну для загальної української справи роботу. Ми страшенно боїмося критиків і крикунів, які поза криком нічого доброго не роблять. Свідоме громадянство напевно зрозуміє і оцінить добру волю і працьовитість одиниць, які мусять жертвувати і час і здоровля, щоби послужити рідному народови.

В. Кедровський пояснює, що коли редактор Ревюк нібито був звільнений від праці, то, крім того, що богато з призбираних ним матеріялів до книжки увійшло в „Свободу", — отже в той спосіб він вкладав свою працю в часопис, інші члени редакції мусіли працювати далеко поза свої години, щоби робота при часописі не припинювалась.

О. Стеткевич: В американських часописах передруковувано живцем богато тих матеріялів, які містилося в „Свободі", а з яких власне складалась книжка про польські звірства. Наші рухливіші громадяни в ріжних місцевостях не малиб були змоги подавати інформацій про польські звірства в американській пресі, колиб ред. Ревюк не зібрав був тих інформацій.

Д-р Мишуга: В нас взагалі забогато уваги звертається на крик ріжних людей, хоч би і редакторів, які тільки й роблять, що кричать і завжди інших критикують. Поза ту критику вони нічого творчого не вкладають у народню роботу. Книжку про польські звірства видано прямо серед надзвичайних зусиль. Всім відомо, що книжка здобула собі признання від чужих редакцій і критиків, як основна збірка матеріялів про тяжкі переживання українського народу під Польщею у звязку з т. зв. „пацифікацією". Наш загал нехай знае, хто робить роботу і при яких засобах, та нехай учиться дивитись на роботу обєктивно. На те, що хтось може підносити нарікання, ми не можемо звертати уваги.

І. Каштанюк вносить, — підтримує М. Дармограй, щоби звіт секретаря Обєднання приняти так, як він був поданий. Внесення перейшло одноголосно.

(Далі буде)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".



ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК СВОБОДИ.

ЛИСТ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Киівщина, 24. січня 1932

Дорога Моя Сестро М...!

...Тепер, М..., напишу тобі про нашого брата М. Він розійшовся зі своєю жінкою й мешкає в Київі. З ним мешкає мама та брат А... Я до них часто їду по хліб в місто, бо в нас на селі хліба вже нема. Ти бачиш сам, як гірко ми жиємо, коли доводиться по хліб їздити до міста. В Київі ми платимо шість рублів за один бохонець хліба. Ти писав нам, що хочеш приїхати, то ми тобі не радимо цього робити. Сиди собі там, хоч тобі нудно та й нам і мамі хочеться тебе побачити. Миж вісімнацять років не бачилися.

Сиди там, де ти можеш собі заробити на хліб. А коли не повіриш мені й приїдеш сюди, то тоді будеш жалкувати. Ми всі ще раз радимо тобі сидіти там. Не хочемо, щоб ти пропадав тут разом з нами.

Коли одержиш листа, то негайно відповідай. Гроші нам не пересилайте долярами, бо тут на почті видають нам не доляри, а рублі. На ринку за доляри значно більше дають ніж на почті.

Бувайте всі здорові.

Брат...

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкиць, що мітінґ відбудеться в неділю, 6 березня, в год. 2-ій попол., в галі церковній. Проситься всіх членкиць явитись і вирівнати свої вкладки, а довгуючих просимо вирівнати свої залеглости. Будемо приймати нових членкиць без вступного. — Олена Скробач, предс.; Софія Гунька, секр.

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР.

(79)



Малпа чекала нагоди. Скоро така нагода прийшла. Муґамбі почував себе тут безпечно й старався якнайбільше відпочивати, щоби скорше набрати сил. Він часто лягав у день спати в свому куріні, а коли минала спека, тоді ходив на полювання та діставав собі овочеву поживу. Одного пополудня, як звичайно, Муґамбі ліг і скоро заснув. Його пильно слідкував Чолк. Коли малпа переконалася, що Муґамбі вже спить, рішила виконати свій плян.

Чолк дібрався до сплячого Муґамбія й почав ревідувати його річи. Спершу малпа оглядала всі закутини куріня, а потім почала нишпорити біля Муґамбія. Чолк робив усе з великою обережністю, так, що навіть сухий листок не шурхотів під його ногами. Скоро він надибав кий Муґамбія, а також капшук, який Муґамбі носив звичайно в себе при боці. Малпа боязко обійшлася з києм, бо він їй нагадував рушницю, але зате погосподарила по свому біля капшука.

Чолк схопив нарешті капшук у свої руки й подався з ним назад у джунглі. За якийсь час Муґамбі пробудився й побачив, що його капшук десь зник. Це дуже здивувало дикуна, який був певний, що тут крім звірів не було живої душі. В його думці навіть промайнула певність, що це приходив дух якогось його ворога, або дух власника того капшука, й забрав його. Страх і досада перемішалися в почуттях Муґамбія. Що тепер робити?

Оглядаючи пильно пісок довкола свого куріня, Муґамбі побачив сліди від ніг малпи, або навіть людини. Значить, не дух, а хтось живий був тут. Він кинувся шукати по ріжних кущах за дальшими слідами, але нічого не знайшов. Муґамбі вилазив на дерева, обнюхував їх, але слідів не бачив. Подумав нераз, що може це сам Тарзан був тут і забрав отой капшук. Але знову, звідки взятися Тарзанови, коли Муґамбі певний, що він уже не жиє.



